

Väestönkehitys ja työmarkkinatilanne Pohjois-Karjalassa vuonna 2024

Tarkastuslautakunta 7.4.2025

maakunta-asiamies Kimmo Niiranen

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Teemat

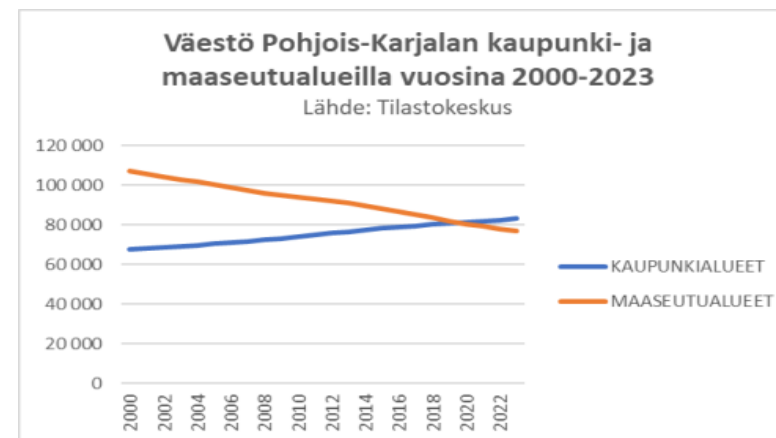
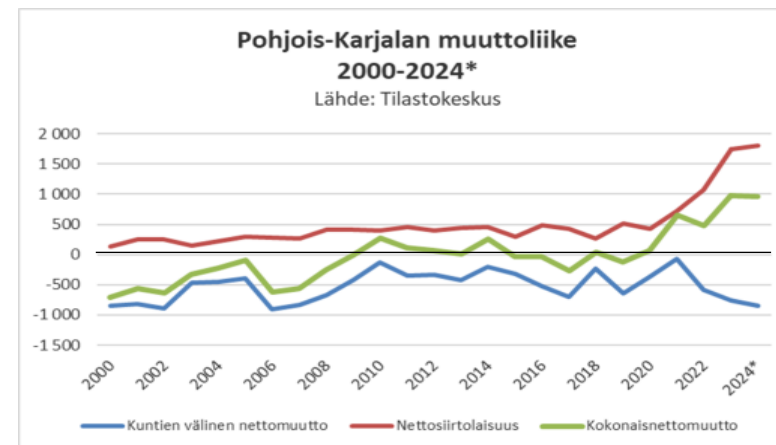
- Väestönkehitys
- Kestävä elinvoima ja investoinnit
- Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt
- Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto

*Pohjois-Karjalan
tilanne- ja kehityskuva*

Väestönkehitys

- **Muuttovoitto jatkuu vahvana**
 - 2024*: kokonaismuuttovoitto +963
 - maan sisäinen muuttoliike: -848
 - maahanmuuttovoitto: +1 811
 - viides perättäinen muuttovoittovuosi
 - lähellä vuoden 2023 lukuja
 - kokonaismuuttovoitto +979
 - 30 % maahanmuuttajista Ukrainasta, kaikkiaan tulijoita 87 eri maasta
- **Luonnollinen väestönmuutos rajusti pakkasella**
 - 2024*: 973 syntynyttä, 2 139 kuollutta
 - 2023: 1 002 syntynyttä, 2 221 kuollutta
 - 12 vuodessa syntyneiden määrä pienentynyt 40 %
- **Lähes puolet asukkaista maaseutualueilla, silti Suomen nopeimmin kaupungistuva maakunta**
 - vuoden 2000 jälkeen kaupunkialueiden väestöosuus kasvanut 13 %-yksiköllä
 - osin Joensuun kasvun, osin maaseutualueiden väestön vähenemisen takia

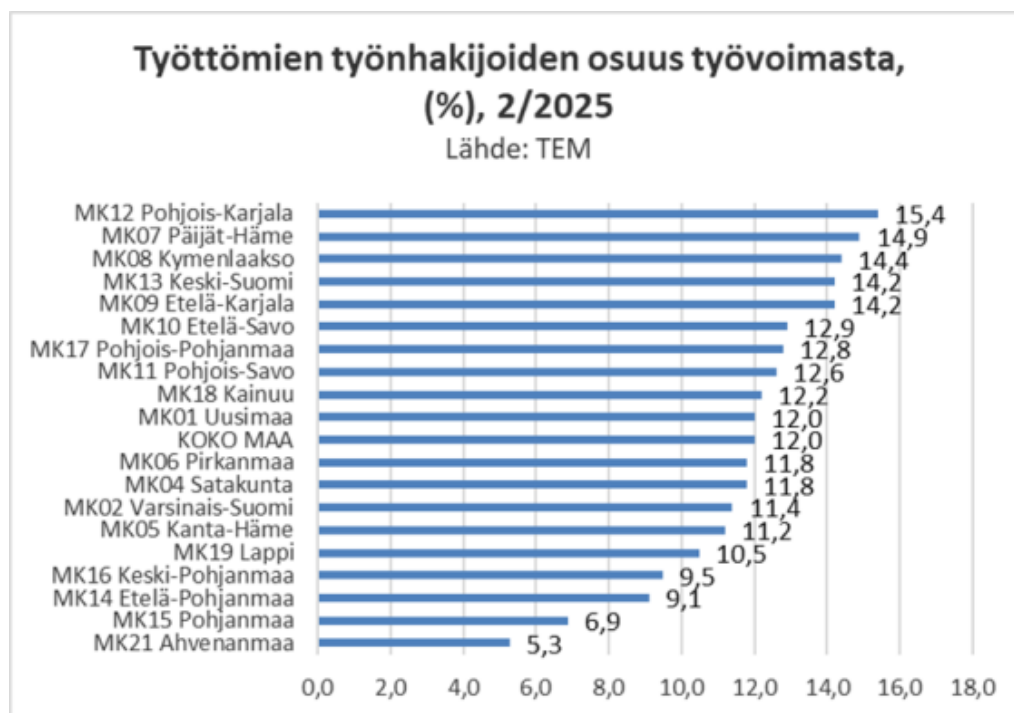
Väestöennuste ikäryhmittäin

Lähde: Tilastokeskus 2024

Tilastokeskuksen väestöennuste 2024 ikäryhmittäin: Pohjois-Karjala									
	2023	2024*	2025*	2030*	2035*	2040*	2045*	2023- 2045	2023- 2045 %
0 -vuotiaat (syntyneet)	999	1 016	1 015	1 011	1 020	1 016	977	-22	-2,2
1-6 -vuotiaat (varhaiskasvatus)	7 126	6 896	6 712	6 314	6 322	6 362	6 291	-835	-11,7
7-12 -vuotiaat (alakoulu)	9 674	9 300	8 951	7 374	6 805	6 821	6 874	-2 800	-28,9
13-15 -vuotiaat (yläkoulu)	5 005	5 155	5 190	4 528	3 864	3 548	3 556	-1 449	-29,0
16-18 -vuotiaat (lukio / toinen aste)	5 012	4 991	5 029	5 063	4 118	3 711	3 676	-1 336	-26,7
19-23 -vuotiaat (nuoret työkäiset ja opiskelijat)	9 385	9 439	9 408	9 709	9 347	7 960	7 321	-2 064	-22,0
24-64 -vuotiaat (työssäkäyvät)	78 380	77 850	77 344	75 857	76 946	78 999	79 360	980	1,3
65-74 -vuotiaat (eläkkeelle siirtyneet)	25 474	25 248	25 013	22 899	19 731	17 058	16 939	-8 535	-33,5
75-84 -vuotiaat (eläkkeellä olevat)	15 604	16 344	17 144	19 707	19 728	18 547	16 425	821	5,3
85- vuotiaat (ikäntyneet)	5 662	5 776	5 785	6 779	9 142	10 845	11 730	6 068	107,2
Kaikki yht.	162 321	162 015	161 591	159 241	157 023	154 867	153 149	-9 172	-5,7

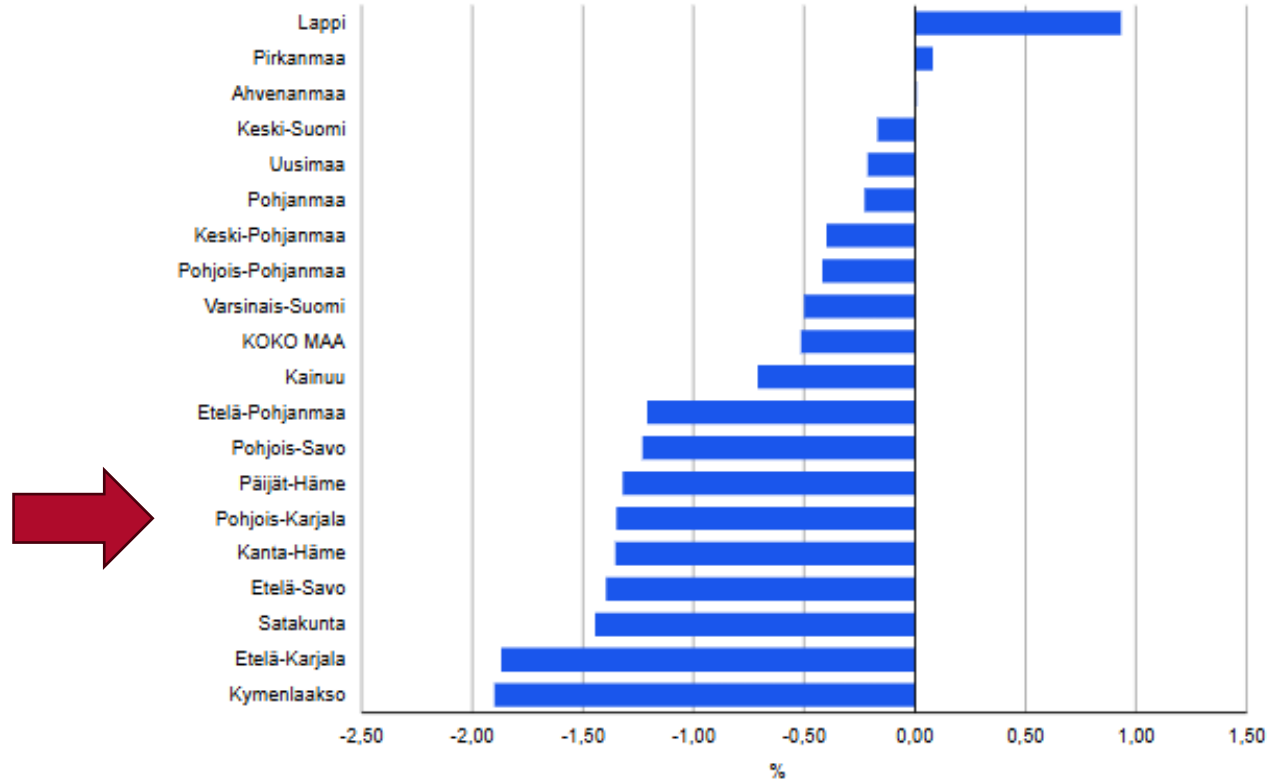
Työttömyys ja sen kehitys

Lähde: TEM

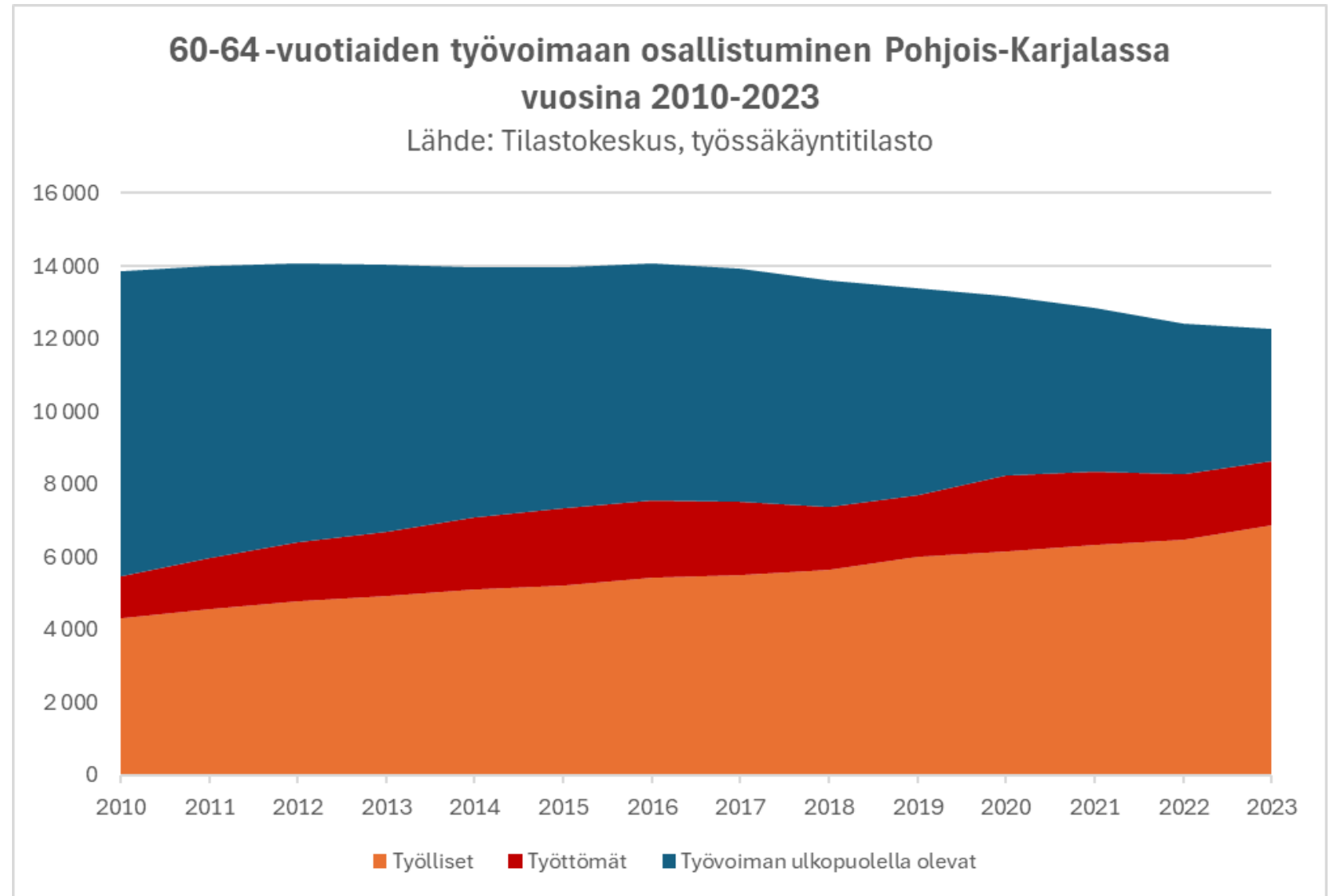
Työllisten määrän kehitys

Kuvio 1. Työllisten määrän suhteellinen muutos maakunnittain
11/2023–11/2024

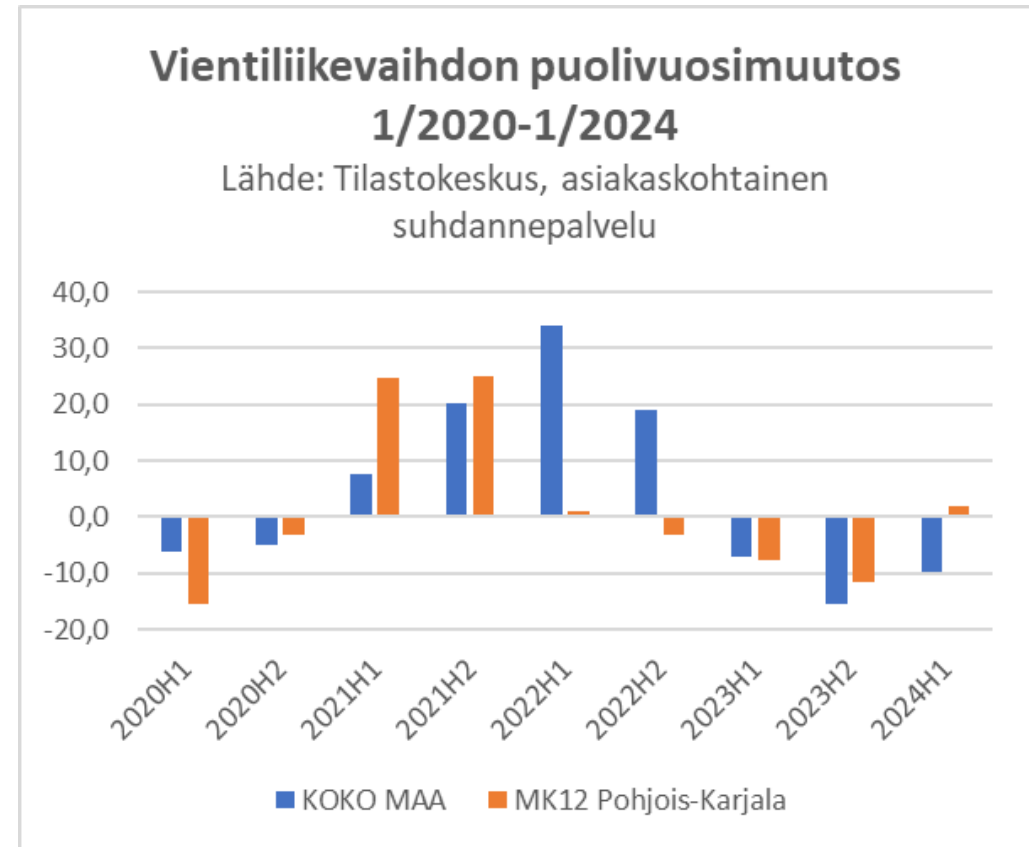
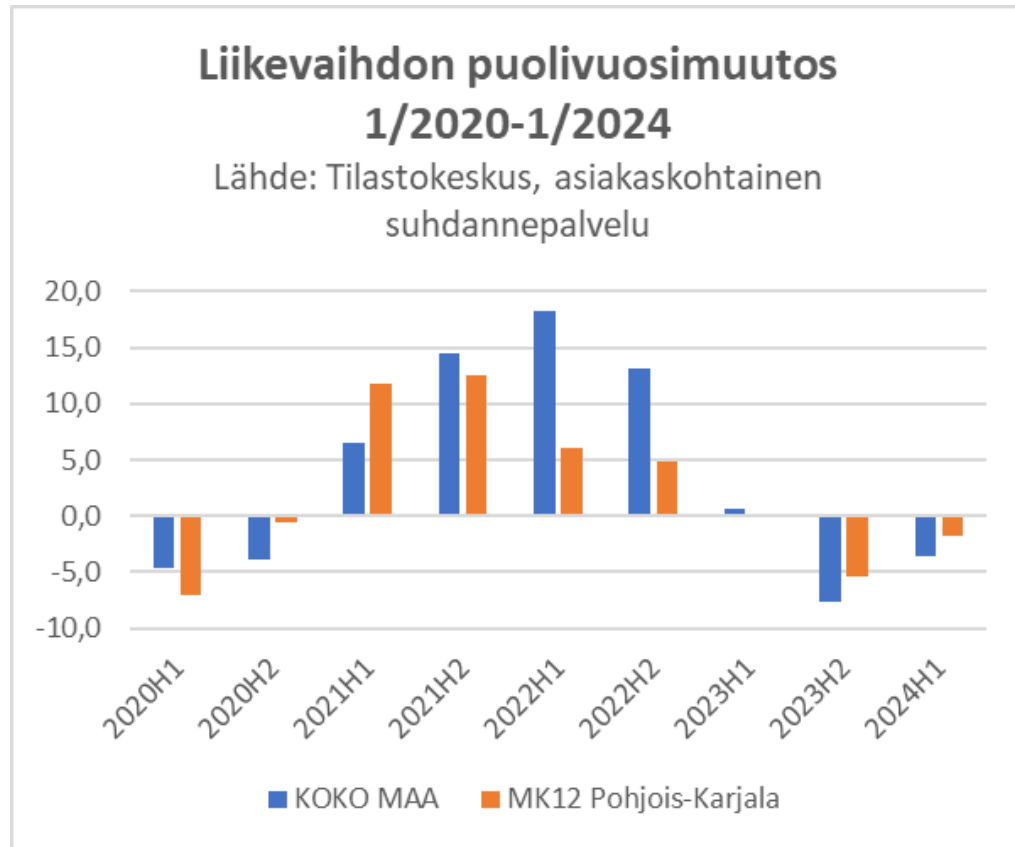
Lähde: Tilastokeskus, väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain

**60-64-vuotiaiden
työvoimaan
osallistumisaste
kasvanut
nopeasti:
39,6 % (2010) =>
70,5 % (2023)**

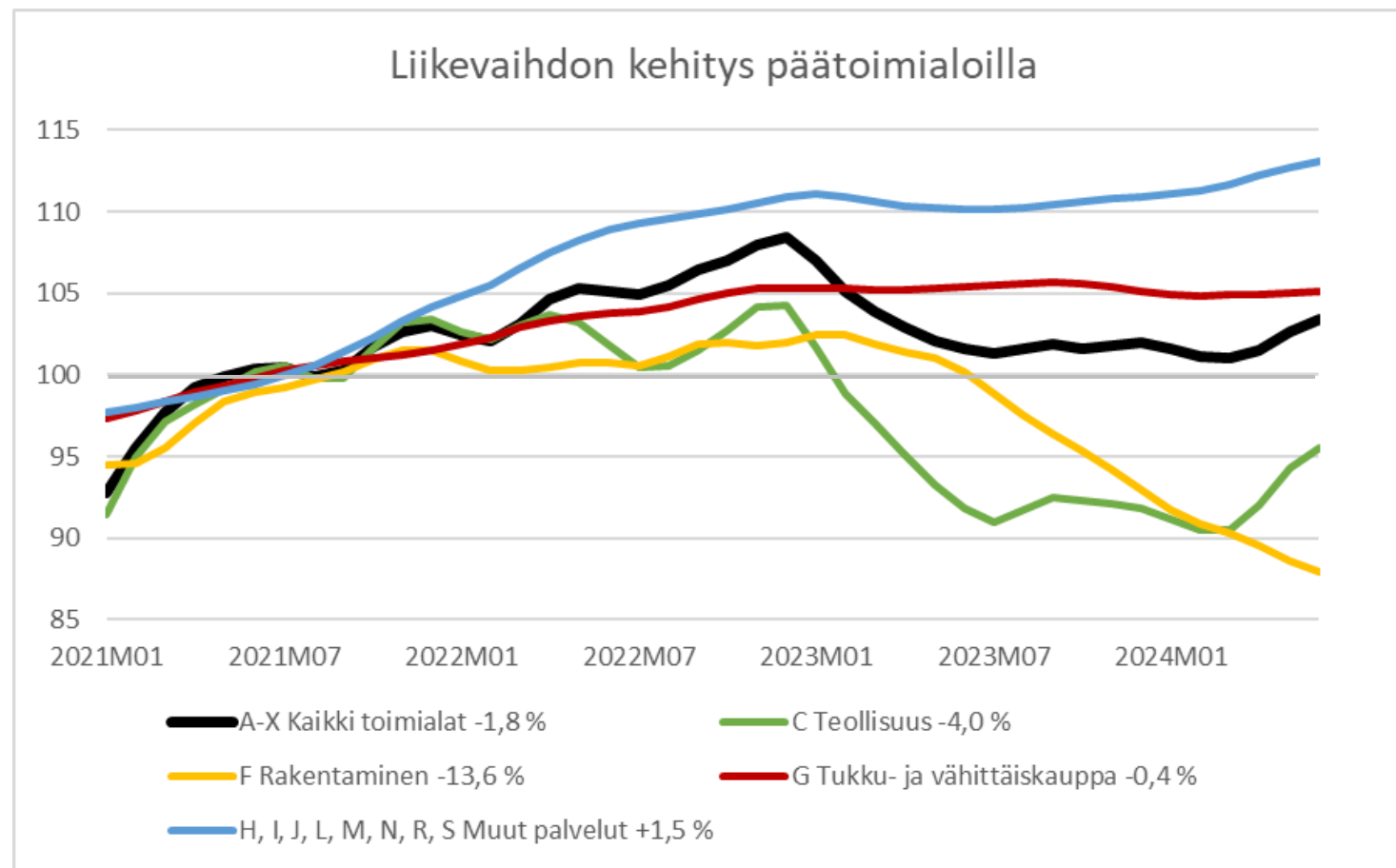
Liikevaihdon ja vientiliikevaihdon kehitys

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Pohjois-Karjalan päätoimialojen liikevaihdon suhdannekehitys 1/2021-6/2024

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kestävä elinvoima ja investoinnit

- **Elinvoimaisuutta leimaa epävarmuus ja pitkittynyt sinnittely haasteellisissa olosuhteissa**
 - liikevaihdon vahva kasvu hiipui 2022, laskua -23 ja -24 alkupuoliskolla, orastavaa kasvua näkyvissä
 - työttömyys kasvussa, lomautukset ovat yhä useammin muuttuneet irtisanomisiksi
 - konkurssien määrä kasvussa (2023: +48,2 %, 2024: +25,3 %), isoilta iskuilta vältytty
- **TKI-toiminta tukeutuu pitkälti korkeakouluihin ja julkiseen sektoriin (Itä-Suomen yliopisto, Karelia AMK, Fotoniikan keskus, GTK Mintec, LUKE, SYKE, EFI)**
 - P-K:n osuus koko maan T&K-menoista 1,5 % (2023), menoista 60 % syntyy korkeakoulusektorilla
 - viime vuosina koulutuksen ja tutkimuksen saralla saavutettu merkittäviä tuloksia
 - DI-koulutuksen käynnistäminen ml. **Datatekniikan koulutusvastuu**
 - Tieto- ja viestintätekniikan insinöörien sekä toimintaterapeuttien koulutusvastuut
 - Kone- ja tuotantotekniikan englanninkielinen koulutus Riverialla
 - GTK Mintecin kehittäminen
 - Fotoniikan osaamiskeskittymä
 - haasteena ja tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden osaamisen hyödyntäminen yritystoiminnassa
- **Haasteista huolimatta tulevaisuudenusko vahvistunut, kasvun eväitä on**
 - Itäisen Suomen ohjelman valmistelusta ja syksyn budjettiriihestä positiivisia signaaleja – **puoliväliriihi?**
 - eri puolille maakuntaa luvassa kymmenittäin energiamurrosta tukevia hankkeita
 - hyvää kehitystä erityisesti teknologiateollisuuden aloilla ja metsäteollisuudessa
 - mahdollisuuksia mm. kaksoiskäyttötekniologioissa ja -tuotteissa ml. **puolustusbudjettien kasvu**
 - **Pk-yritysbarometrin näkymät pakkasella, mutta aiempaa vähemmän heikot**

Investoinnit

Useita merkittäviä puhdasta/vihreää/älykästä siirtymää tukevia energiantuotantohankkeita:

- Joensuun vihreän vedyn tuotantolaitos (P2X Solutions)
 - Business Finland myönsi tuotantolaitokselle helmikuussa 60 miljoonan euron investointituen
- aurinkovoimahankkeet (13 kpl)
- ensimmäiset tuulivoimahankkeet (3 kpl)

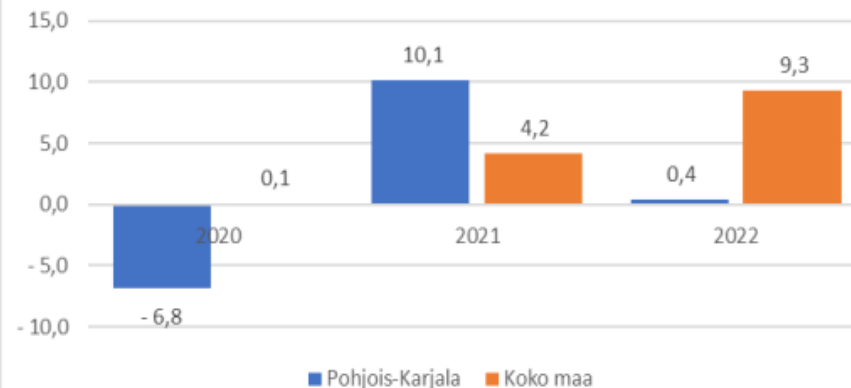
=> Fingridin kantaverkon kehittäminen niin, ettei pullonkauloja synny

Lisäksi energiaa käyttävän teollisuuden investoinnit ja muut vireillä olevat investoinnit, mm.

- Binderholz Nordic Oy (Lieksa)
- Valion laajennus (Joensuu)
- GTK Mintecin koetehdaskokonaisuus (Outokumpu)
- Aistin akustiikkalevytehdas (Kitee)
- jne.

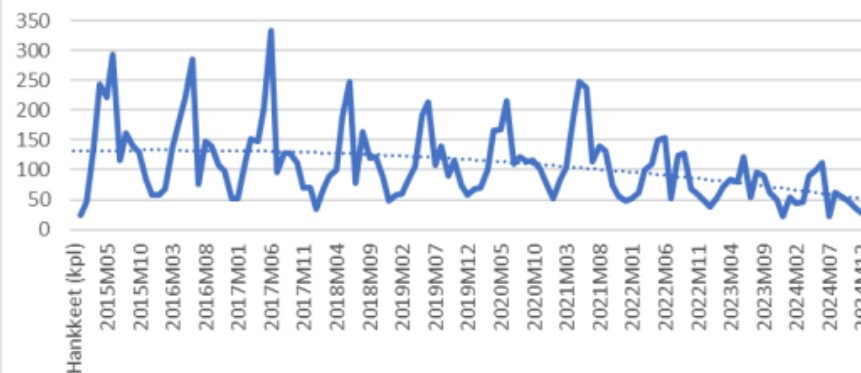
Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen muutos, %, 2020-2022

Lähde: Kansantalouden aluetilinpito

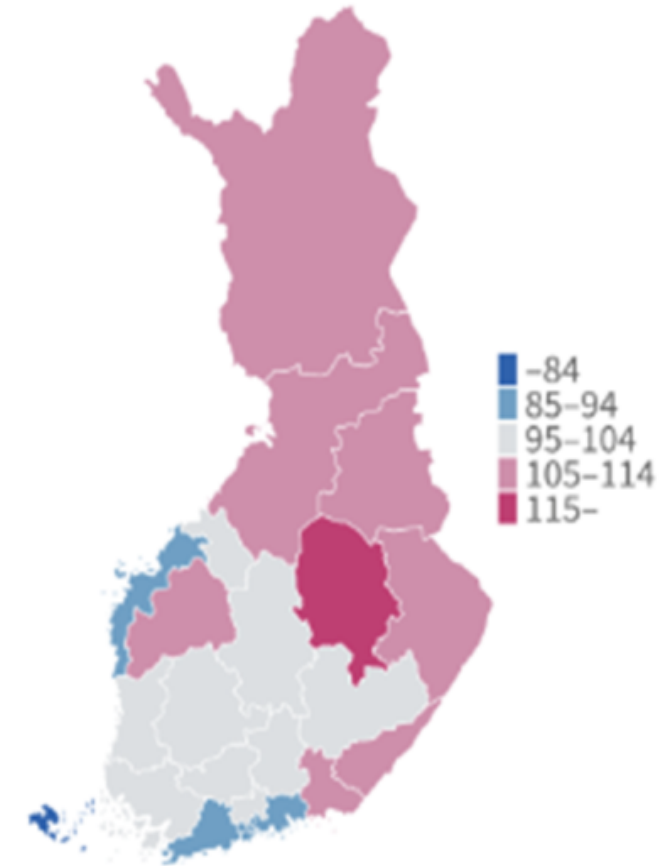
Myönnetty rakennusluvat (kpl): Pohjois-Karjala 1/2015 - 12/2024

Lähde: Tilastokeskus

Hyvinvointi ja yhteisöt

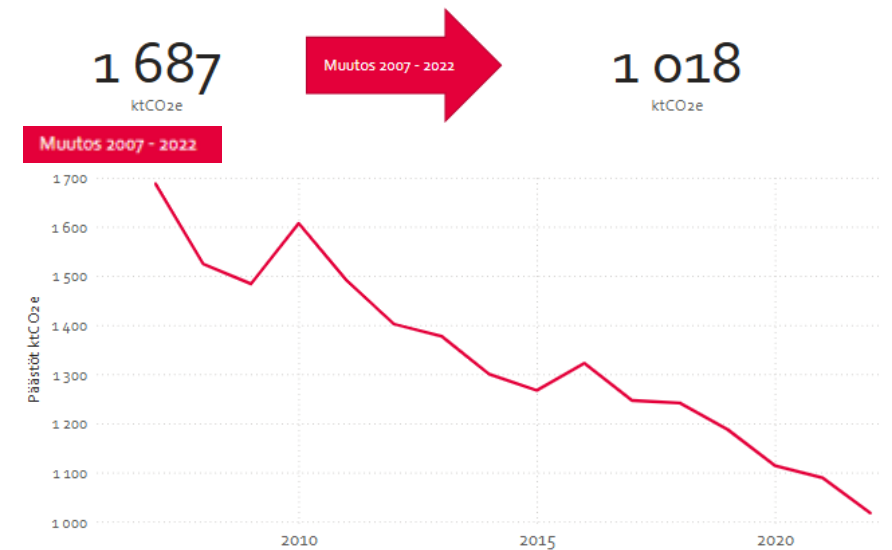
- **Väestön ikärakenne ja korkea sairastavuus lisäävät sote-palvelujen tarvetta**
 - sairastavuuden kokonaisindeksi (2020-2022) maan toiseksi korkein (113, Suomi = 100)
 - maakunnassa toiseksi eniten tuki- ja liikuntaelinsairauksia, diabetesta, kroonisia keuhkosairauksia ja alkoholisairauksia
 - siirtymätasaus leikkaa tarveperusteista rahoitusta 60 milj. euroa vuodessa
- **Elintavat keskimääräistä huonommat**
 - lisäksi elintapahaasteet kasautuvat
 - myös lasten ja nuorten elintavoissa ja mielen hyvinvoinnissa muutosta huonompaan
- **Ulkomaalaistaustaisten osuus kasvaa – kotoutuminen?**
 - osuus kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa
 - ulkomaalaistaustaisten asuntokunnissa rahatulot alle 2/3 verrattuna suomalaisiin
- **Pohjois-Karjala on matalan osallisuuden aluetta**
 - äänestysaktiivisuus matala, rekisteröityjen yhdistysten määrä vähentynyt
 - yksinäiseksi itsensä tuntevien osuus yli 20-vuotiaista 13,7 %
 - lasten ja nuorten yksinäisyyden kokemus edelleen korkeammalla tasolla kuin ennen pandemiaa
 - yksin jäämisen tunne ja pitkittynyt sinnittely koettelevat henkistä kriisinkestävyyttä
- **Toisaalta muistettava: Suomi on 8. kerran peräkkäin maailman onnellisin maa**

Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto

- **Ilmastotyössä etenemistä**
 - kasvihuonekaasupäästöt -44 % (2007-2023*)
 - vähennystä kaikissa päästölähteissä
 - maakunnan ilmasto- ja energiaohjelmassa mittavat vähennystavoitteet vuoteen 2030 (-80 %)
 - HINKU-maakunta, kunnista 11/13 HINKU-kuntia
 - ilmastosuunnitelmat tehty neljässä kunnassa, tekeillä kuuteen kuntaan
 - ilmastomuutokseen sopeutumisen tiekartan laatiminen käynnistetty
- **Luonnon monimuotoisuuden tilanne parantunut**
 - panostettu erityisesti perinnebiotooppien hoitoon sekä lintuvesien ja soiden kunnostukseen
 - ensimmäinen Helmi-keskittymä suunnitteilla
- **Uusiutuvan energian osuus energiankulutuksesta kasvanut**
 - osuus 72 % vuonna 2022
 - uusiutuvasta puolet bioenergiasta, hakkuumäärien kasvattaminen ei enää järkevää, lisäykset muista uusiutuvan energian tuotantotavoista

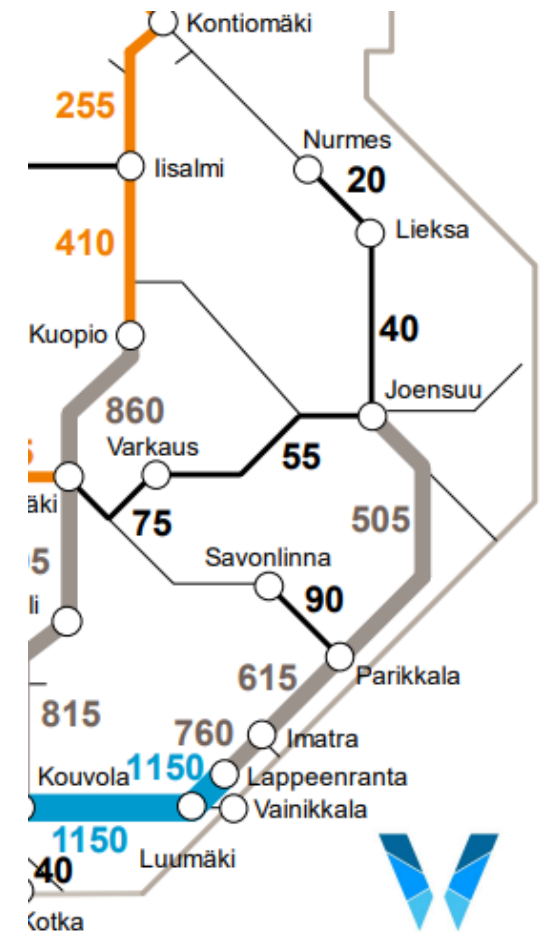
Päästöjen määrä Pohjois-Karjalassa 2022

Lähde: hiilineutraalisuomi.fi
Koontinäyttö: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Saavutettavuus

- **Logistinen asema muuttunut viime vuosina merkittäväällä tavalla**
 - rajaliikenne loppunut ja Saimaan kanavan käyttö estynyt
 - metsäteollisuuden puunhankinta kotimaasta kasvanut
 - kuljetusten siirtyminen rautateille ja maantieverkolle on tuonut esille Itäisen Suomen tie- ja rautatieinfrastruktuurin jälkeenjääneisyyden
 - Kiteen Syrjäsalmen ratasilta pullonkaulana
 - Joensuu – Helsinki 4 h 15 min 8 vuotta sitten
 - Nyt Joensuu – Helsinki matka-aika 4 h 29 min (pidentynyt 14 min!)
 - Imatra-Joensuu välityskyvyn parantaminen 64 M€, suunnittelu aloitettu
- **Lentoyhteydet elintärkeitä elinkeinoelämälle ja erityisesti vientiyrityksille**
 - ostopalveluliikenteen jatkosta (optiokausi 23 kk 29.3.2026-27.2.2028) päätetään puoliväliriihessä 2025
 - haetaan yhtenäistä rahoitusmallia, Joensuun ja Kajaanin lentojen osalta 3 M€/yhteys/vuosi (nykyinen Joensuun hankinta 5,735 M€ 23 kk)
 - Joensuun lentoasema pidettävä osana Finavian lentokenttäverkostoa

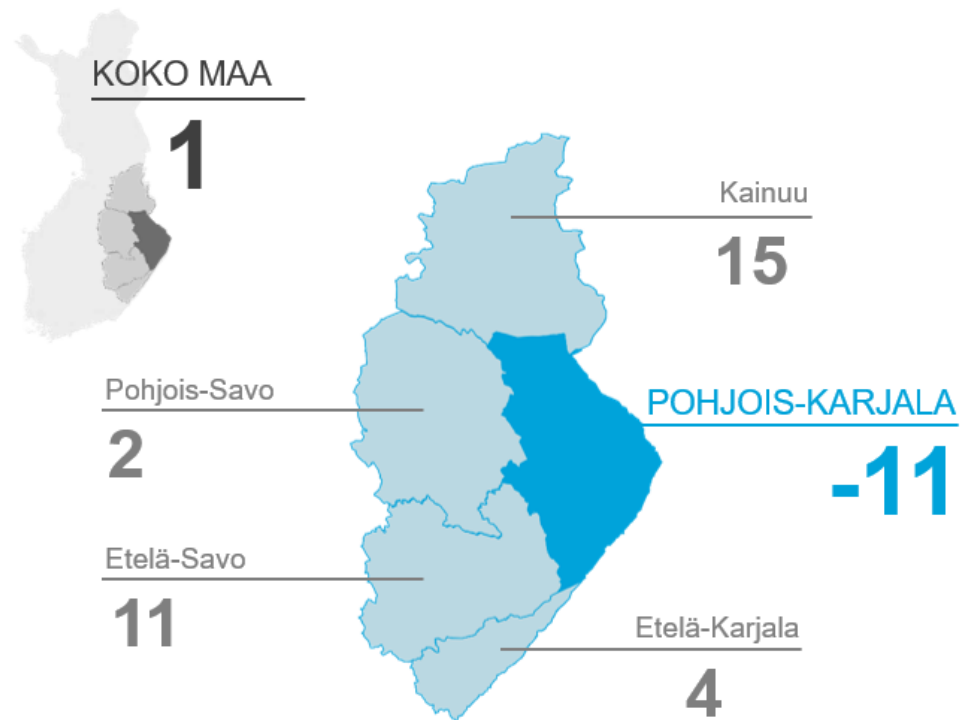

PK-YRITYKSET JA SUHDANNENÄKYMÄT

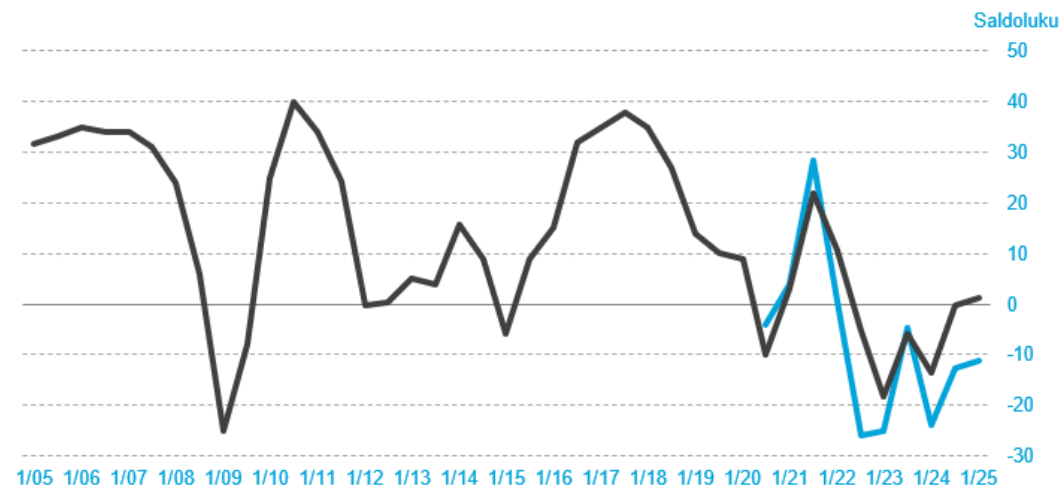
Pohjois-Karjala | Lähialueet | Koko maa

Yleinen suhdannenäkymä

(Saldoluku %)

Saldoluvun kehitys 1/2005–1/2025

Huomioita tuloksista

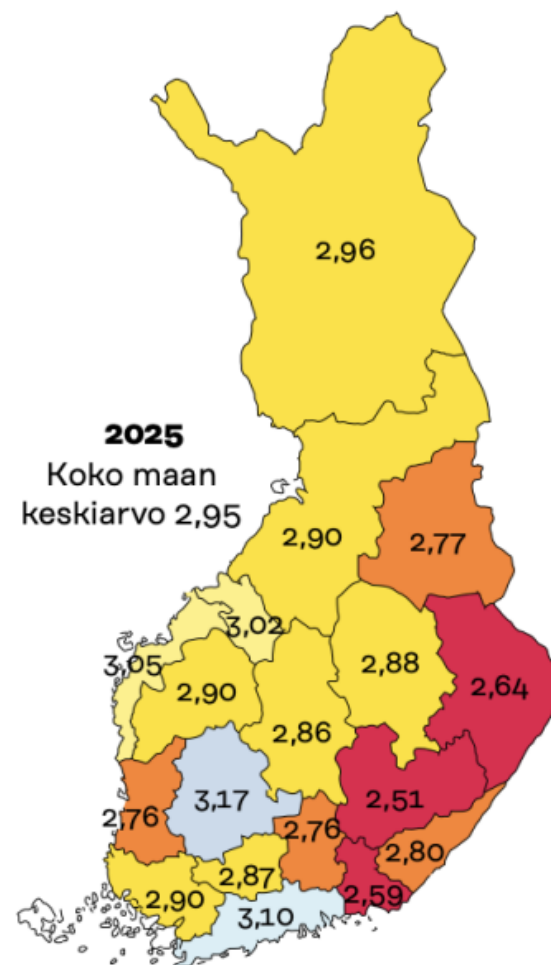
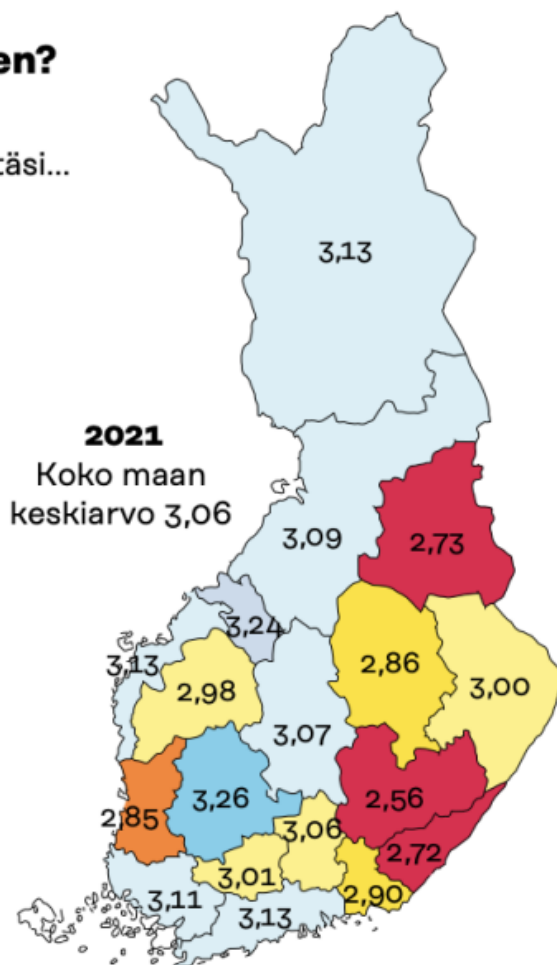
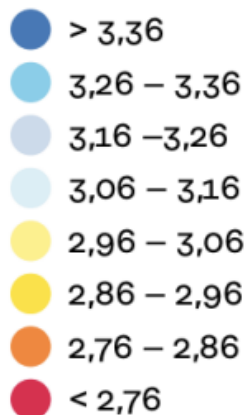
Pohjois-Karjalan alueen pk-yrittäjien yleiset suhdannenäkymät ovat heikommät kuin koko maan tasolla ja lähialueilla. Myös odotukset työllisyyden, liikevaihdon, kannattavuuden ja investointien arvon osalta jäävät koko maan arvioista.

SITRA:n tulevaisuusbarometri

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

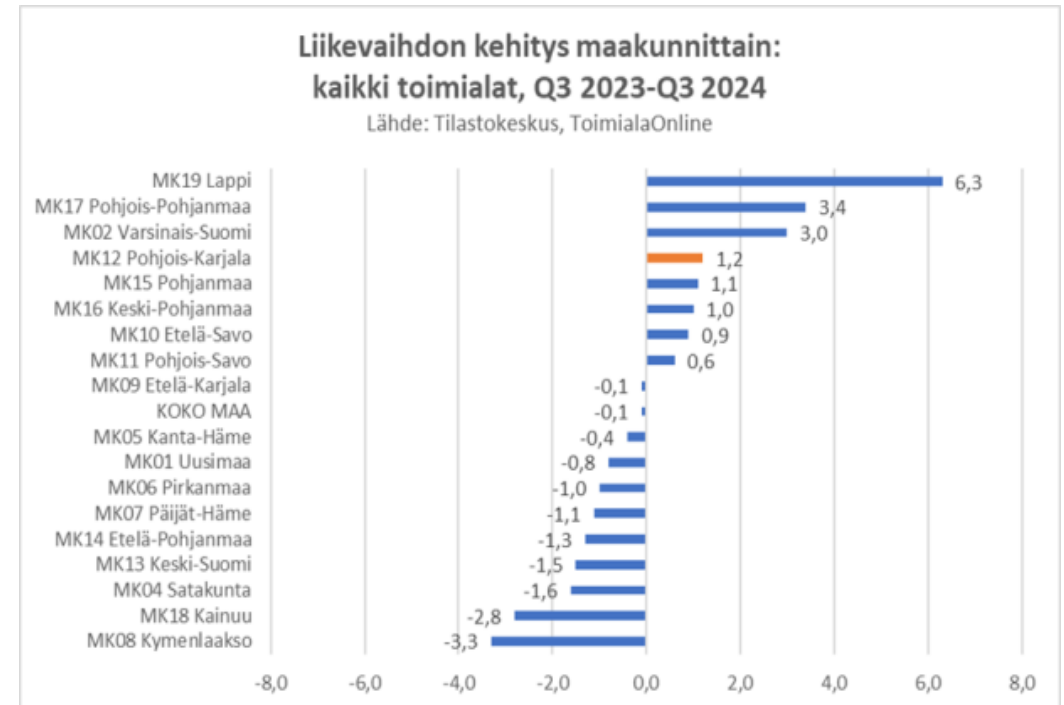
Verrattuna nykyhetkeen, onko
asuinkuntasi tulevaisuus mielestäsi...

- 5 Paljon parempi
- 4 Parempi
- 3 Ei parempi eikä huonompi
- 2 Huonompi
- 1 Paljon huonompi

Yhteenveto

- Pohjois-Karjalalla valtavat mahdollisuudet energiamurroksessa, korkean osaamisen hyödyntämisessä ja paremmassa saavutettavuudessa
- EU:n erilliskäyttö itärajan raja-alueille voi tarjota merkittävän rahoitusvälineen näiden toteutukselle – toisaalta: mikä on koheesiopolitiikan tulevaisuus?
- Mahdollisuuksien toteutuminen vaatii pitkäjänteisyyttä, alueen yhteistä tahtoa viedä asioita eteenpäin ja poliittista tahtotilaa

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Kiitos!

pohjois-karjala.fi

[@pohjois-karjala](https://www.facebook.com/pohjois-karjala)

[@pkliitto](https://twitter.com/pkliitto)

[@pohjois_karjala](https://www.instagram.com/pohjois_karjala)

[linkedin.com/company/
pohjois-karjala](https://www.linkedin.com/company/pohjois-karjala)

[youtube.com/pkmaakuntaliitto](https://www.youtube.com/pkmaakuntaliitto)